

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)

16–17 травня 2019 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2019

УДК 378.001.895:61(063)(477)

I-66

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 332 с.

ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Степаненко О.Ю., Десва Т.В., Трач О.О., Панасенко В.О.

Харківський національний медичний університет

Вступ. Теоретичні дисципліни, такі як гістологія, не так і цікаві для студентів, як клінічні. Тим більше, що йдеться про студентів перших-других курсів, які через відсутність клінічного досвіду, ще не розуміють всю важливість і необхідність отримання подібних знань. При вивченні гістології ситуація посилюється ще й тим, що студентам іноді буває дуже складно зрозуміти і уявити просторову організацію того чи іншого органа чи структури, бо на відміну від кафедри анатомії, наприклад, ми не можемо продемонструвати наживо частку печінки чи нефрону. А, як відомо, якщо людина не може сформулювати у її свідомості модель тої чи іншої структури, у нього не виходить продуктивно засвоїти та запам'ятати її будову і зрозуміти його зв'язок з виконуваною функцією.

Основна частина. Тому дуже важливо, окрім вербальної інформації, використовувати всі можливі методи візуалізації, такі як: мікропрепарати, малюнки, анімації та інше. Використовування різних навчальних прийомів активує різні частини головного мозку. Зорове сприйняття включає потиличні й тім'яні частини півкуль, у той час як вербальне – виличні і лобові. І чим більше частин головного мозку будуть залучені в процес вивчення, розуміння й запам'ятовування, тим більше вираженим буде ефект.

Візуалізація – це розумовий процес, пов'язаний з мисленням. По-перше, візуалізація сприяє розумінню словесних описів (які, зазвичай, не можна замінити). По-друге, візуалізація незамінна при формуванні практичних навичок роботи з мікроскопом, виготовлення гістологічних мікропрепаратів і тощо має на увазі спостереження й повторення. По-третє, ініціює творчий підхід до вивчення нового об'єкта, дозволяючи підключати асоціативне мислення. А найважливіше, що візуалізація, разом з активним мисленням, дозволяє формувати у студента наочний образ сприймаючого об'єкта, який у потрібний момент може бути видалений із пам'яті та використаний для подальших розумових і практичних дій, у тому числі і в клінічних ситуаціях. Бо в нашому мисленні нові образи часто формуються шляхом комбінацій елементів вже існуючих образів і понять. Так, пояснюючи про плин жовчі в печінці, викладач проводить асоціацію з водою, яка знаходить собі шлях між частинами ґрунту.

При використанні візуальних засобів під час обговорення нового матеріалу, важливо розпочати з рівня, який

дозволить відображати взаємовідношення між багатьма елементами складної системи, а вже потім сконцентрувати увагу студента на більш деталізованих моментах.

До недавнього часу із усіх засобів візуалізації нам були доступні лише мікропрепарати та таблиці. Це було хорошим доповненням до словесного опису, однак не давало уявлення про трьохвимірну організацію того чи іншого органа. Окрім того, було вкрай важко звернути увагу кожного студента на особливості будови органів чи тканини, якщо картина, яку він бачив в окулярі мікроскопа дуже часто відрізняється від схематичного зображення й одного того самого поля зору виглядає по-різному для студента й досвідченого викладача.

Зараз, коли на кафедрі з'явилися сучасні мікроскопи, зображення з яких виводяться на екран Smart-TV, розбір мікропрепаратів став предметним і зрозумілим. Зараз викладач має можливість не тільки пояснити мікроскопічну картину, але й перевірити, як студенти засвоїли практичну частину заняття.

Викладачі кафедри використовують презентації, які включають в себе не тільки схеми, малюнки і мікрофотографії, але й анімації і прижиттєві знімки, які мають велике значення для розуміння такого складного предмету, як гістологія. Активно використовують також можливості інтернету, який є доступним на кожному ноутбукі. Це дає можливість проводити, наприклад, бліц-опитування за мікропрепаратами.

Наприкінці кожного заняття викладачі проводять розбір запитань у межах підготовки до «Крок-1», використовуючи ноутбук і екран TV.

Висновок. Виходячи з власних спостережень, викладач нашої кафедри може запевняти, що успіхи в освоєнні такого складного предмета, як гістологія, безпосередньо залежать від доступу до мультимедійних засобів.

Література

1. Asenova A., Reiss M. The role of visualization of biological knowledge in the formation of sets of educational skills / Sofia University E-learning Journal. – 2011. – No 1. – P. 1-9.

2. Gilbert J (Ed.) Visualization in Science Education / Dordrecht: Springer, 2007.

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У КОМПЕТЕНТІСНІЙ МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Сюсюка В.Г., Ізбіцька Н.Г., Сергієнко М.Ю., Колокот Н.Г., Шевченко А.О.

Запорізький державний медичний університет

Вступ Сучасний етап розвитку системи вищої медичної освіти пов'язаний з переходом на нову освітню модель підготовки фахівців, засновану на компетенціях, якими повинен володіти випускник закладу вищої освіти, щоб успішно здійснювати професійну і соціальну діяльність в умовах динамічного соціально-економічного розвитку сучасного суспільства. Основні професійні освітні програми підготовки фахівців регламентують цілі і очікувані

результати навчання. Їх зміст, технології навчання і оцінювання результатів розробляються закладом вищої освіти самостійно.

Основна частина Формування нових моделей випускників, оцінювання їх компетенцій можливо тільки за умови створення нового освітнього середовища закладу вищої освіти, покликаної стимулювати розвиток професорсько-викладацького складу в напрямку оволодіння но-

вими методами і освітніми технологіями, організаційними формами і оціночними засобами. Аналіз змін, що відбуваються у сучасному суспільстві і стану сфери освіти показує, що модернізація української освіти пов'язана, перш за все, з підвищенням якості процесу навчання на основі актуалізації особистісного потенціалу здобувачів вищої освіти, використання технологій навчання, які передбачають його особистісно орієнтовану спрямованість.

Сучасні педагогічні технології збагачують освітній процес за рахунок впровадження активних, аналітичних, комунікативних способів навчання, розвивають здібності до прийняття рішення в нестандартних ситуаціях, вміння будувати власні освітні програми, орієнтовані на стимулювання творчого потенціалу здобувачів вищої освіти. Особлива роль надається розробці нових технологій організації самостійної роботи студентів [1].

Відповідно до нової моделі підготовки змінюється і склад організаційних і навчально-методичних документів, що утворюють основні освітні програми закладу вищої освіти. Підкреслюється значущість застосування інноваційних технологій у викладанні дисципліни (застосування електронних освітніх ресурсів, лабораторних робіт з віддаленим доступом, з використанням баз даних з реальних наукових експериментів і виробничої практики, програм управління комп'ютерним класом, інтерактивних

дошок, унікальних систем тестування і контролю знань, відеоконференц-зв'язку в процесі проведення занять і атестації студентів, проведення круглих столів, ділових ігор, групових тренінгів, лекцій-дискусій і тощо) [2].

Висновки Активне використання інноваційних технологій навчання необхідно студентам для повного сприйняття навчального матеріалу з дисципліни, набуття практичних навичок на основі теоретичних знань. Тільки такий практико-орієнтований комплекс навчальних і навчально-методичних посібників, що передбачає застосування в навчальному процесі інноваційних технологій і засобів навчання забезпечить перехід до нової, компетентнісної моделі підготовки фахівців.

Література

1. Впровадження нових методів для оптимізації навчального процесу у вищих навчальних закладах / І. Єршова-Бабенко, О. Куцебо, О. Медянова, І. Чусва // Медична освіта. – 2010. – №3. – С. 18–22.

2. Остапчук Д., Мирончук Н. Інтерактивні методи навчання у вищих навчальних закладах // Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном : збірник наукових праць / за заг. ред. д.п.н., проф. С. Вітвицької, к.п.н., доц. Н. Мирончук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – С. 140-143.

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В ГАЛУЗІ ЗНАТЬ «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я» В УКРАЇНІ

Твердохліб І.В., Шпонька І.С., Перцева Т.О., Потоцька О.Ю.

Державний заклад «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України»

Вступ. Основними завданнями модернізації навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу в медицині є:

- підвищення ефективності аудиторної роботи, тобто збільшення інформативного навантаження на одиницю часу практичного заняття;
- адаптація навчального процесу для роботи з іноземними студентами, які навчаються не рідною мовою;
- належна підготовка фахівців з урахуванням сучасних трендів в практичній медицині, зокрема розвитку телемедицини;
- пристосування освітнього процесу до міжнародних систем оцінювання, зокрема до Міжнародного іспиту з основ медицини.

Особливу увагу слід приділити останньому пункту, тобто узгодження системи навчання в українських медичних вишах та системи міжнародних критеріїв в цій галузі знань. Задля реалізації цього завдання важливо розуміти, в чому саме полягають відмінності між системою ліцензійних інтегрованих іспитів в Україні та системою, що розробляється National Board of Medical Examiners (NBME), адже саме з цією компанією укладено договір на проведення Міжнародного іспиту з основ медицини в складі ЄДКІ. Основні відмінності полягають у:

- складання іспиту на комп'ютері, а не на папері;
- тести формату USMLE (які розробляє NBME в США) містять не лише текстову частину, але і добре ілюстровані цифровими зображеннями патогістологічних зрізів, рентгенівських знімків, томограм, фотографіями

зовнішніх проявів генетичних та шкірних захворювань, тощо. До того ж ці зображення є важливою частиною умови завдання, без якої неможливо надати вірну відповідь;

- тести формату USMLE часто перевіряють знання одночасно декількох дисциплін, відповідно базу тестів для підготовки складно розподілити між різними кафедрами, що вимагає докорінних змін в алгоритмі підготовки вітчизняних студентів до складання подібних екзаменів;

- тести формату USMLE поділені за предметами відповідно до західних програм навчання, які значно відрізняються від українських, що додатково ускладнює розподіл тестів для підготовки студентів за окремими кафедрами.

Основна частина. Окреслені задачі вимагають суттєвих змін навчального процесу, які мають першою чергою стосуватись внесення в систему іспитів візуальної складової (розпізнавання симптомів та діагностичних критеріїв за їх цифровими зображеннями, а не за описом в тексті), а також налагодженням співпраці між різними кафедрами (зокрема теоретичного та клінічного профілю) в процесі підготовки студентів.

В запровадженні візуальної складової в системі оцінювання важливо враховувати наступні умови:

- забезпечувати студентів підручниками з високим рівнем ілюстративного матеріалу;
- розробляти бази даних цифрових зображень для самостійної позааудиторної роботи студентів, які мають бути у відкритому доступі 24/7;

<i>Рудяк Ю.А., Дідух В.Д., Ладика Р.Б., Паласюк Б.М., Багрій-Заяць О.А., Горкуненко А.Б., Майхрук З.В., Гвоздецька І.С., Сіткар О.А.</i> ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВИШІВ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ ФІЗИКИ ДІАГНОСТИЧНОГО ТА ЛІКУВАЛЬНОГО ОБЛАДНАННЯ.....	130
<i>Савка Ю.М., Сливка Я.І., Поляк-Митровка І.І., Савка Г.С.</i> САМОСТІЙНА ТА ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «ВІКОВА ФІЗІОЛОГІЯ»	130
<i>Семенець А.В., Vasyl Martsenyuk</i> РЕФАКТОРІНГ МОДУЛЯ ФОРМУВАННЯ РОЗКЛАДУ ТА САМОЗАПИСУ СТУДЕНТІВ НА ВІДРОБКИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ В СДО MOODLE.....	131
<i>Семидоцька Ж.Д., Чернякова І.О., Трифонова Н.С.</i> САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	132
<i>Середюк Н.М., Вакалюк І.П., Середюк В.Н., Вацеба М.О., Галюк Н.М.</i> ОЦІНКА КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ.....	133
<i>Сирова Г.О., Тішакова Т.С., Савельєва О.В.</i> ЗНАЧЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ	133
<i>Сінайко В.М., Коровіна Л.Д., Крайненко О.В., Новікова К.А., Огнева О.В., Мозгова Т.П.</i> ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ ХНМУ	134
<i>Соколова Л.І., Антоненко К.В.</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛЕКЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ	135
<i>Сорокіна І.В., Омельченко О.А., Галата Д.І., Плітень О.М., Калужина О.В.</i> ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ПАТОМОРФОЛОГІЇ».....	136
<i>Степаненко О.Ю., Деева Т.В., Трач О.О., Панасенко В.О.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	137
<i>Сюсюка В.Г., Ізбицька Н.Г., Сергієнко М.Ю., Колокот Н.Г., Шевченко А.О.</i> РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У КОМПЕТЕНТІСНІЙ МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ...137	
<i>Твердохліб І.В., Шпонька І.С., Перцева Т.О., Потоцька О.Ю.</i> АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В ГАЛУЗІ ЗНАНЬ «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я» В УКРАЇНІ	138
<i>Тимошук О. В.</i> МЕТОДИ МОТИВАЦІЇ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ СЕРЕД УЧНІВ ТА СТУДЕНТІВ В УМОВАХ СУЧАСНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ РІЗНИХ ТИПІВ.....	139
<i>Федонюк Л.Я., Ружицька О.Ю., Фурка О.Б.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЇ І ВНУТРІШНЬОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПРИ НАВЧАННІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	140
<i>Фоміна Л. В., Скорбач Т. В., Нестеренко А. К., Калініченко О. В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ МОВИ В НЕФІЛОЛОГІЧНОМУ ЗВО З ВИКОРИСТАННЯМ МІЖПРЕДМЕТНОГО МАТЕРІАЛУ.....	140
<i>Фролова Т.В., Терещенкова І.І., Стенкова Н.Ф., Сіняєва І.Р., Атаманова О.В.</i> ПЕДАГОГІЧНА САМООЦІНКА ЗДАТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ КЛІНІЧНОЇ КАФЕДРИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	141
<i>Хаустов М.М., Бачинський Р.О., Гордієнко Н.О., Поручіков В.В., Колотілов О.В.</i> ВИКОРИСТАННЯ SYLLABUS ЯК ЗАСОБУ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА.....	142
<i>Хомазюк Т.А., Кротова В.Ю., Гриценко В.І., Косова Г.А., Киричко М.Г.</i> ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ СТУДЕНТІВ МЕДИКІВ ТА ПРОФЕСІЙНІ КВАЛІФІКАЦІЙНІ НАВИЧКИ В МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТАХ ІЗ ПРЕВЕНТИВНОЇ МЕДИЦИНИ.....	143
<i>Човганюк О.С., Гаман І.О., Александрук Д.П., Краснольський С.З.</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТ У КРОК 2	143
<i>Чухрай Н. Л., Шило М. М., Мусій-Семенців Х. Г., Зубачик О. В., Зубачик М. В.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ З ОРТОДОНТІЇ	144